

JUSTIITS- JA DIGIMINISTEERIUM

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium
info@mkm.ee

Teie 11.07.2025

Meie 07.08.2025

nr MKM/25-0785/-1K, 2-
2/2640-1
nr 8-2/5969

Tarbijakaitseaduse muutmise seaduse eelnõu kooskõlastamine

Austatud minister

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium edastas Justiits- ja Digiministeeriumile kooskõlastamiseks tarbijakaitseaduse muutmise seaduse eelnõu¹ (*eelnõu*). Justiits- ja Digiministeerium kooskõlastab eelnõu järgmiste märkustega arvestamise korral.

I. Sisulised märkused

1. 25.05.2025 jõustus hea õigusloome ja normitehnika eeskirja² (HÕNTE) muudatus, millega kehtestati halduskoormuse tasakaalustamise reegel (HÕNTE § 1 lg 4¹). Reegli kohaselt tuleb halduskoormust suurendava nõudega kavandada ka halduskoormust vähendav muudatus. Halduskoormuse tasakaalustamise reegli rakendamise juhise on kättesaadav Justiits- ja Digiministeeriumi veebilehel³.

Eeltoodud HÕNTE muudatustest tulenevalt palume eelnõu seletuskirja sisukokkuvõttes kirjutada, kas eelnõuga kavandatud muudatuste tulemusel halduskoormus suureneb, väheneb või ei muutu. Halduskoormuse kasvamisest palume seletuskirja sisukokkuvõttes märkida, mis meetmega on kavandatud suurenenud halduskoormust tasakaalustada.

2. **Eelnõuga on kavandatud luua mitu väärtekoosseisu (eelnõu punktid 10 ja 12 - 14).** Kavandatud väärtesätetes soovitakse kasutada sõnastust: „karistatakse rahatrahviga kuni neli protsenti füüsilise isiku majandus- või kutsetegevusega seotud aastakäibest või kui see teave ei ole kättesaadav, siis rahatrahviga kuni kaks miljonit eurot.“ Juriidilise isiku puhul räägitakse eelnõus juriidilise isiku aastakäibest, mitte majandus- või kutsetegevusega seotud aastakäibest. Seletuskirjas (lk 19) on öeldud, et kaupleja on füüsiline või juriidiline isik, sealhulgas avalik-õiguslik juriidiline isik, kes tegutseb eesmärgil, mis on seotud tema majandus- või kutsetegevusega. Seega seletuskirja selgituse kohaselt on majandus- või kutsetegevus nii füüsilise kui ka juriidilise isiku kohta käiv kirjelduse osa. Tulenevalt eeltoodust tekib küsimus, kas seletuskirjas esitatud selgitus on eksitav või oleks normide sätestamisel pidanud kasutama ühesugust sõnastust: „majandus- või kutsetegevusega seotud

¹ [Eelnõu toimiku number: 25-0785](#)

² [RT I, 22.05.2025, 8](#)

³ [Halduskoormuse tasakaalustamise reegli rakendamise juhise](#)

aastakäive“? Justiits- ja Digiministeerium palub kirjeldatud küsimuses eelnõu ja seletuskirja tekstid ühtlustada.

3. **Eelnõuga täiendatakse tarbijakaitseaduse⁴ (TKS) §-e 70, 74¹ ja 74² lõikega 11**, millega sätestatakse, et kui tegemist on teoga, mis on pandud toime suures ulatuses või mis on Euroopa Liidu mõõtmega, on kohtuvälisel vääriteomenetlejal võimalus karistada isikut rahatrahviga. Seejuures puuduvad seletuskirjas selgitused selle kohta, mis on „teo toimepanemine suures ulatuses“ või „teo toimepanemine Euroopa Liidu mõõtmega“. Samuti puudub selgitus selle kohta, kuidas eristatakse suures ulatuses teo toimepanemist Euroopa Liidu mõõtmega teo toimepanemisest. Kui need suurused on mõõdetavad rahaliselt, siis seletuskirjast peab leidma käsitluse selle kohta, milline on see summa nii „suure ulatus“ kui ka „Euroopa Liidu mõõtme“ puhul. Vastavad väärtused tuleb seletuskirja lisada ning eristamine selgitada, tuues ka asjakohaseid näiteid. Vastutuse sätted peavad olema üheselt selged, et asjassepuutuvatel isikutel oleks võimalik õiguspärase käitumisega karistust vältida. Justiits- ja Digiministeerium palub esitatud märkuste pinnalt eelnõu täiendada.
4. **Eelnõu seletuskirjas (lk 19)** on selgitatud, et riigisisese õiguses on seni kasutatud terminit „suures ulatuses“ termini „laiaulatuslik“ asemel. Seletuskirjast ei selgu, milliseid riigisiseseid õigusakte on selle all mõeldud. Kehtiv TKS ei kasuta kumbagi terminit. Seletuskirja kasutab muudatuste selgitamisel läbivalt terminit „laiaulatuslik“, kuigi eelnõu normide sõnastustesse on kavandatud „suur ulatus“, mida seletuskirja kohaselt peetakse sobilikumaks kui „laiaulatuslik“. Seega on tekkinud ebakõla eelnõuga kavandatud sõnastuse („suures ulatuses“) ja seletuskirjas kasutatud sõnastuse („laiaulatuslik“) vahel. Palume selgitada seletuskirjas, millistele riigisisestele õigusaktidele viidatakse, kui öeldakse, et riigisisese õiguses on seni kasutatud terminit „suures ulatuses“. Samuti palume ühtlustada ülaltoodud küsimuses eelnõus ja seletuskirjas kasutusel olevad mõisted.
5. **Seletuskirjas väidetakse (lk 24)**, et üldjuhul lõpetavad kauplejad rikkumise enne trahvi määramist. Seletuskirjast ei selgu, mida selle väitega on soovitud öelda. Kas toodud väidet peaks mõistma selliselt, et vääriteomenetlused on alustatud, kuid karistamise otsust ei ole tehtud? Kas need alustatud vääriteomenetlused on seega lõpetatud? Kui räägitakse rikkumise lõpetamisest enne trahvi määramist, siis tuleb arvestada sellega, et trahvi määramine saab kõne alla tulla alles siis, kui rikkuja suhtes on vääriteomenetlus alustatud ning kohtuväline menetleja või kohus hakkab pärast teo toimepanemise kindlakstegemist ja selle tõendamist otsustama, kas ja millises määras isikut teo eest karistada, milline rahatrahv määrata. Palume täiendada seletuskirja selgitusega selle kohta, millist olukorda on seletuskirjas mõeldud, kui öeldakse, et kauplejad lõpetavad rikkumise enne trahvi määramist.
6. **Eelnõu kohaselt sõltub karistuse suurus füüsilise või juriidilise isiku majandus- või kutsetegevusega seotud aastakäibest**. Seega on oluline, et oleks ühtne arusaam sellest, kuidas seda käivet arvestatakse ja millest selle arvestamisel lähtutakse. Näiteks väärtepaberituru seaduse⁵ §-s 262¹ on sätestatud, mis on juriidilise isiku käive. Kavandatud eelnõus sarnane säte puudub. Justiits- ja Digiministeerium palub selgitada, kuidas arvestatakse karistuse määra aluseks olevat aastakäive, ning vajadusel täiendada eelnõu vastava sättega.
7. Riigikogu võttis 19.06.2014 vastu karistusseadustiku ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse (554SE).⁶ KarS muutmise eelnõu üheks põhimõtteks oli, et vääriteovastutust tuleb kohaldada üksnes siis, kui haldussund ei anna tulemust. Seega uute vääriteokoosseisude koostamisel või kehtivates sätetes karistumäärade ülevaatamisel tuleb analüüsida, kas on võimalus kohaldada karistamise asemel haldussundi ehk lahendada probleem ettekirjutusega või kohaldada sunniraha ja/või asendustäitmist. Soovitame tutvuda seaduseelnõu 554 SE seletuskirja⁷ punktiga 3.8.1. (lk 108-112), kus on käsitletud vääriteo olemust ning selle eristamist kuriteost ja haldussunnist. Kehtiv TKS räägib küll ettekirjutustest,

⁴ [RT I, 08.07.2025, 31](#)

⁵ [RT I, 10.06.2025, 2](#)

⁶ [Eelnõu - Riigikogu](#) (Karistusseadustiku muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seadus 554 SE)

⁷ [Eelnõu - Riigikogu](#)

kuid tekstist ei leia midagi sunniraha kohaldamise võimaluse kohta. Palume selgitada, kas TKS-i alusel tehtud ettekirjutuste täitmise tagamiseks on ette nähtud sunniraha.

- 8. Eelnõu punktiga 6 täiendatakse TKS § 16 lõikes 8 sisalduvat keelatud kauplemisvõtete loetelu järgmiselt:**

*6) paragrahvi 16 lõiget 8 täiendatakse punktiga 10¹ järgmises sõnastuses:
„10¹) Euroopa Liidu turul kõigi asjaomasesse tootekategooriasse kuuluvate toodete suhtes õigusaktidega kehtestatud nõuete esitamine kaupleja eripakkumisena;“;*

Seletuskirjas puuduvad selgitused või näited selle kohta, milliseid õigusakte ülaltoodud sättes on mõeldud. Samas on tegemist väga üldise ja ebamääraselt sõnastatud normiga. Palume täiendada seletuskirja selgitusega selle kohta, kas kavandatud täiendus on viidatud ainult EL õigusaktidele või ka Eesti õigusaktidele ning millistele täpsemalt.

II. Normitehnilised märkused ning märkused eelnõu mõjuhindamise kohta

- 9.** Palume arvestada kooskõlastuskirja lisas esitatud eelnõu seletuskirja failis jäljega tehtud normitehniliste märkustega ning märkustega eelnõu mõju hindamise kohta.

Vastavalt Vabariigi Valitsuse reglemendi⁸ § 6 lõikele 5 palume eelnõu esitada Justiits- ja Digiministeeriumile täiendavaks kooskõlastamiseks pärast praegusel kooskõlastamisel saadud arvamuste läbivaatamist ja vajaduse korral eelnõu parandamist, et enne eelnõu Vabariigi Valitsusele esitamist kontrollida selle vastavust hea õigusloome ja normitehnika eeskirjale.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Liisa-Ly Pakosta
justiits- ja digiminister

Lisa: Eelnõu ja seletuskirja failid Justiits- ja Digiministeeriumi märkustega

Maria Sults 5886 2946
maria.sults@justdigi.ee

Joel Kook
Einar Hillep

---

⁸ [RT I, 12.04.2025, 54](#)